

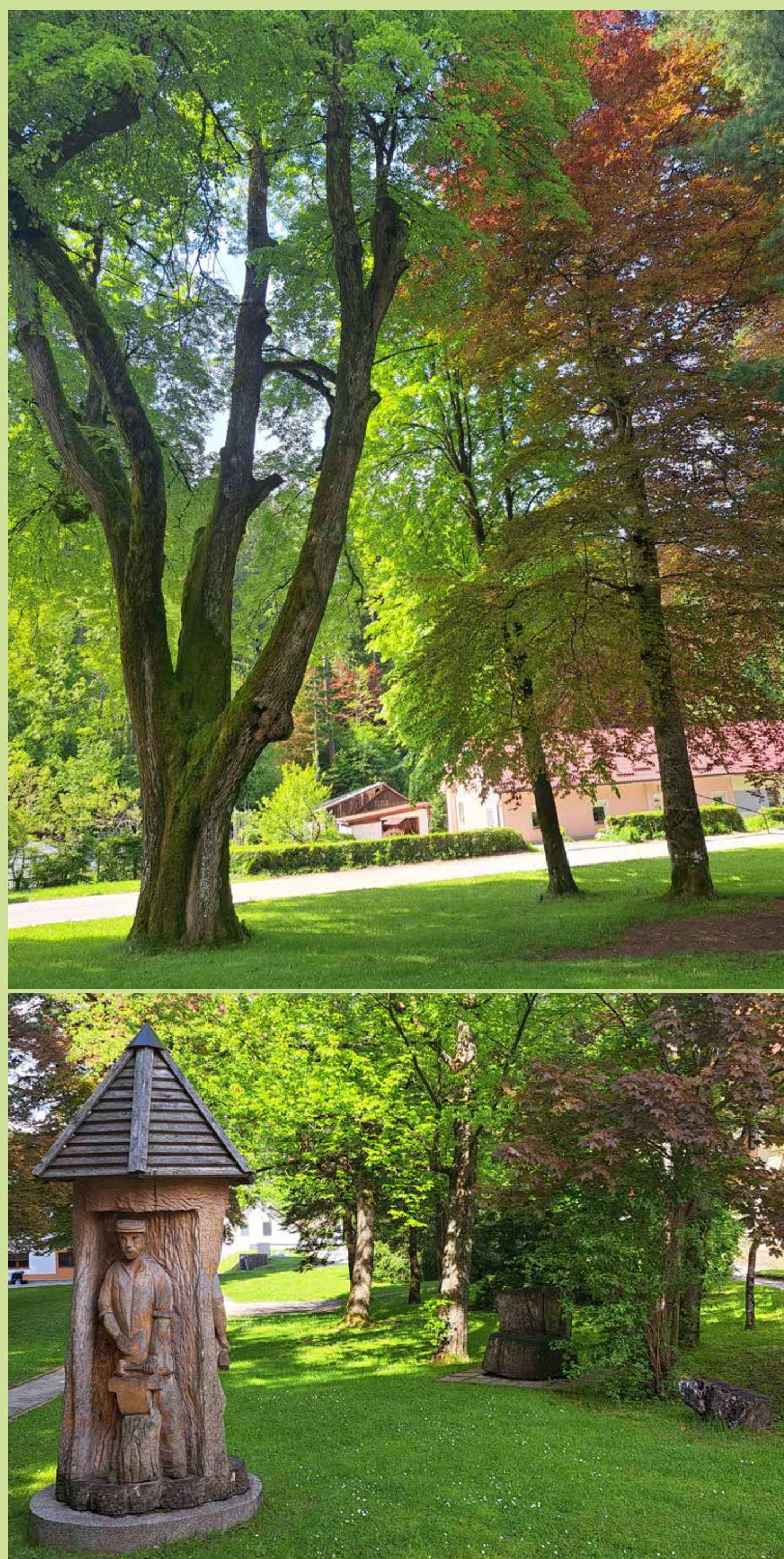

ZOISOVA POT

Projekt »Zoisova pot« je sovpadel z 270-letnico rojstva Žige Zoisa, ki je bil lastnik plavžev in kovačij v Mislinji. Pripravili in označili smo pot do še vidnih ostankov industrijskih objektov iz časov železarstva od leta 1723 do 1900. Začenja se v Zoisovem parku, kjer je nekoč stala mogočna Zoisova graščina, pri skulpturi, na kateri so upodobljeni takrat najbolj pogosti poklici v našem kraju, to so oglar, kovač in »olcer«. V parku je na informacijski tabli opisana tudi zgodovina železarstva od leta 1723 do leta 1900, ko je ta dejavnost zamrla in se je pričela razvijati lesna industrija z eno prvih elektrificiranih ozkotirnih gozdnih železnic v Evropi. Pot nas pelje v bližnji Zoisov vrt, nato do ozkotirne železnice, Blaževega studenca in še ohranjene stare kovačije. Naprej ob tej poti stoji rojstna hiša našega priznanega slikarja Jožeta Tisnikarja, ki je bila zgrajena na temeljih nekoč delujočega plavža. Nadaljuje se do Zgornje fužine, Robnikove kovačije in zaključí z ogledom Zilčevega rova, kjer so iskali železovo rudo.

Obiskovalce vabimo, da to pot prehodijo in uživajo v hladu Mislinjskega grabna ob spoznavanju naše bogate kulturne in industrijske dediščine!

Zoisov park.

Zoisov park

V drevesnem parku ob nekdanji Zoisovi graščini lahko občudujemo rdečo in zeleno bukev, jesen, duglazijo, lipo, rdeči bor in cemprin. Večina dreves je bila zasajena v Zoisovem času. Danes nudijo drevesa bogato senco ter prijeten prostor za druženje, kreativno ustvarjanje in branje pod krošnjami.

Zoisov vrt

Domnevamo, da je drevesni park in vrtove uredil že Michelangelo Zois, ki je prevzel fužine leta 1753. Za vrtove je skrbel vrtnar, ki je tam tudi živel. Ob hiši so bile tople grede in kamnita klet za spravilo pridelkov. Vrtnar je gojil sadike, ki so jih Mislinjčani pri njem lahko kupovali. Zoisovi vrtovi so imeli gotovo velik vpliv na vrtnarjenje v Mislinji in okolici, saj so predstavljali neposreden vzgled in spodbudo, kaj in kako se da pridelovati v takih razmerah. Danes del teh vrtov uporabljajo domačini, ogledamo pa si lahko vzorčni nasad zelenjave, zelišč in začimbnic.

Zoisov vrt.

Razdalja od Zoisovega parka do Zilčevega rova je 3 km.

Blažev studenec.

Ozkotirna železnica

Mislinjska gozdna železnica je začela obratovati leta 1902. Dolžina proge je bila sprva 9,6 km in je potekala od Mislinje do vznožja Komisije in Glažute, pozneje so jo podaljšali na 10,5 km. Sprva je bila to gozdna železnica s konjsko vleko. Prazne vagone so konji vlekli do skladišča hlodovine na Komisiji, kjer so jih naložili, polni vagoni pa so se samotežno spuščali v dolino. Vagone so zavirali zavirači, ki so jih imenovali »premzarji«. Leta 1913 so železnico elektrificirali, tako da je vagone vlekla lokomotiva na enosmerni tok, ki so ga pridobivali v lastni elektrarni imenovani »hilferca«. Ostanki so še danes vidni pri žagi Cemprin. Leta 1957 so ozkotirno železnico ukinili. V sklopu Zoisove poti je prikaz ozkotirne železnice v dolžini 20 metrov z originalnimi deli.

Ozkotirna železnica.

Blažev studenec

V gozdu na levem bregu reke Mislinje najdemo Blažev studenec. Nad studencem je bila v preteklosti domačija Blažuh, zato predvidevamo, da je ime dobil po tej domačiji. K svetemu Blažu se ljudje zatekajo po pomoč pri boleznih grla. Voda iz studenca je čista izvirska voda, ki teče ves čas, ne glede na letni čas in vremenske razmere. Ob studencu je urejen prostor za počitek, saj je tukaj močna energijska točka. Pohodniki se ob studencu lahko odžeajo, spočijejo in napolnijo s pozitivno energijo.

Kovačija Mislinja.

Kovačija Mislinja

Tu je bilo v času železarstva Ernestinino kladivo (Ernestina je bila žena Antona Bonazze). Obrat je deloval kot kovačnica na dve težki kladivi na eni osi. Poganjalo ju je vodno kolo. Še sedaj je vidno postrojenje z »repačem« in velikim ognjiščem. Tu so popravljali tudi vagone in lokomotive ozkotirne železnice. Pred vhodom je na ogled naprava za krivljenje tirnic. V notranjosti je še več naprav (transmisija) za prenos sile in hitrosti na razne vrtalne in kovaške naprave. Tudi veliko orodja, klešč in kladiv je še na ogled.

Lokacija, kjer je stala elektrarna Hilferca

Tisnikarjeva rojstna hiša.

Zgornja fužina.

Robnikova kovačija.

Zilčev rov.

Elektrarna Hilferca

Elektrarna je proizvajala enosmerni tok 550 V za pogon lokomotiv na ozkotirni železnici in za razsvetljavo. Imela je dve turbini moči 220 kW in dinamo za proizvodnjo električnega toka. Elektrarna je delovala nekje do leta 1965.

Tisnikarjeva rojstna hiša

V hiši, ki je postavljena na temeljih Zoisovega železarskega obrata, imenovanega spodnji ali Žigov hamer, se je leta 1928 rodil slikar Jože Tisnikar. Tu je preživel otroška leta. Pozneje je živel v Slovenj Gradcu, a se je rad vračal v svoj rojstni Mislinjski graben. Bil je slikar samouk. Slikarsko se je izoblikoval pod mentorstvom akademskega slikarja Karla Pečka. Najbolj je poznan po svojih temačnih upodobitvah minljivosti življenja, krokarjev in avtoportretov. Leta 1970 je prejel nagrado Prešernovega sklada. V njegovi rojstni hiši je danes Galerija Kavka.

Zgornja fužina

Zgornjo fužino je sezidal Anton Bonazza. Še vedno so vidni ostanki fužine, imenovane »Antonijevo kladivo«, na katerih so danes zgrajena stanovanjska poslopja.

Robnikova kovačija

Robnikova kovačija je še delujoča kovačija na vodni pogon. Tu so v času lastnika Arthura Pergerja izdelovali kmečka orodja, lopate, krampe, motike, cepine ... In podkve za podkovanje konjev in volov. Notranjost je še v celoti ohranjena. Ogledamo si lahko kovaške naprave in orodja.

Zilčev rov

Imenuje se po bližnji kmetiji »Zilc«. Izkopen je bil kot raziskovalni rov. V njem so iskali železovo rudo, vendar je na tem kraju niso našli. Rov se je po srečnem naključju ohranil do danes, po dogovoru si ga je možno ogledati. Zanimiv je za geologe, nudi pa tudi varno zavetje netopirjem in nekaterim drugim drobnim jamskim živalcam.

www.td-mislinja.si